

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

9. An sponsalia impuberum ita firmentur iuramento, vt neuri liceat
pubertatem adepto resilire? Et quid maximè in prædicto casu, parte
inuita? Ex part. 3. tr. 4. res. 245. aliàs 246. p. 336.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

RESOL. IX.

An sponsalia impuberum ita firmentur iuramento, ut neutri liceat pubertatem adepto rescilire? Et quid maxime in predicto casu parte iniuria? Ex part. 3. tr. 4. Ref. 345. alias 346.

sup. hoc in Ref. seq.

§. 1. Non posse rescilire mordicus docet Sanchez de matrim. tom. 1. lib. 1. disp. 51. quast. 3. n. 22. & adducit cap. ex literis el. 2. de spons. affirmatiuam tamen sententiam tenet Basilius Pontius de matrim. lib. 12. cap. 9. num. 7. vbi sic ait. Queres quid dicendum sit, si impuberum sponsalia iuramento confirmantur? Nonnulli dicunt rescilire non posse, etiam si ad annos pubertatis peruenerit, docet cum aliis Sanchez. Addit tamen, ut eiusmodi iuramentum confirmet sponsalia, necessarium esse, ut sint proximi pubertati. In quo non loquitur consequenter, sed euerit sententiam quam primò defenderat. Sed mihi longè probabilius videtur, etiam si iuramentum interponatur, adhuc remanere sponsalia impuberum eiusdem rationis, quia iuramentum sequitur naturam obligationis cui adiungitur; sed sponsalia impuberum iure communi dissoluantur, altero eorum reclamante, cum ad pubertatem peruenerit. Ergo idem etiam est quamuis iuramentum accedat. Ut enim dicamus alium effectum habere iuramentum, deberet esse in hoc specialis iuris dispositio, quae non est. Ita Pontius, qui multas alias rationes adducit aduersus Sanchez. Et hæc opinio videtur mihi satis probabilis, unde impuberes possunt à sponsalibus rescilire post annos pubertatis, licet sponsalia iuramento firmauerint.

2. Nota tamen quòd opinio Sanchez est etiam probabilis, & illam etiam tenet Egidius de Coninch de Sacram. disp. 23. dub. 2. concl. 3. num. 9. vbi sic asserit; Impuberes contrahentes sponsalia, si ea iuramento confirmant, non possunt postea parte iniuria iis renuntiare.

RESOL. X.

An impuberes possint rescilire à sponsalibus iuramento firmatis, postquam ad annos pubertatis peruenerint? Ex part. 3. tractat. 4. Refol. 287. alias 288.

sup. hoc in Ref. præteri.

§. 1. Negatiuè respondent communiter Doctores ex cap. ex literis 2. de sponsalibus, contrariam tamen sententiam probabilem esse docet Villalobos in sum. tom. 1. tract. 12. diffi. 12. num. 27. vbi sic ait. [Algunos tienen probablemente, que si los desposorios se confirmaron con juramento, se pueden dissoluer, porque el juramento sigue la naturaleza del acto à que se interpone, como dize la ley fin. C. de non num. pecun. y assi parece que estos desposorios incluyen esta tacita condicion, salvo si llegando à la edad resistiere, assi lo tienen Iuan Andres, y Paludano.] Sic Villalobos, qui tamen negatiuam sententiam tenet, & quidem meritò, si impuberes, quando sponsalia iuramento firmarunt, erant, ut supponimus, doli capaces.

RESOL. XI.

An quis puber factus possit statim rescilire à sponsalibus, non expectata alterius pubertate? Et notatur factum puberem, si vult, debere statim recla-

mare, alias si in mora fuerit, censetur tacite sponsalia confirmare, & statim dicitur fieri, quod non erit. dum sit? Ex part. 3. tract. 4. Ref. 181. alias 182.

§. 1. EX neotericis noster Pater Antonius Naldus vir quidem doctus, in summa vtriusque sponsalia de sponsalibus impub. & eandem sententiam tenet ibi glossa & Cardinalis num. 2.

2. Sed hæc sententia non est admittenda, & affirmatiuam potius tenendam esse puto, quoniam tenent Pontius de matrim. lib. 12. cap. 9. num. 3. Coninch de Sacram. disp. 23. dub. 2. num. 6. Gurtierrez de matrim. cap. 29. num. 2. Barbosa in collect. tom. 2. lib. 1. cap. 7. n. 6. quibus adde Doctores, quos citat Sanchez tract. 1. lib. 1. disp. 51. num. 9. Et ratio est, quia frustra expectatur euentus cuius nullus est effectus, cap. cum contingit, de off. alleg. et ego in primò dictus puber potest altero pubertatem adeptum reclamare, poterit etiam statim. Textus vero non dicitur illis, in vers. si verò, loquitur quando is, quoniam potest sponsalia erant impuber, factus puber reclamare, at verò in verb. mulier, quando sponsalia tempore puber erant, & reclamare altero impubere existente, qua distinctione posita apparet veritas nostræ sententiæ, & responso ad argumentum Naldi ex dicto cap. de illis.

3. Notandum est verò hic cum Coninch, & Sanchez vbi supra, factum puberem, si vult, debere statim reclamare, aliàs si in moras fuerit, censetur tacite sponsalia confirmare, statim autem dicitur fieri, quod non intra triduum fit, ex l. finali, C. de error. aduocat. ff. de iur. l. finali, C. de iudiciis; in foro verò conscientia iuris est cum reclamare ad tollendam obligationem, quoniam interius statò tempore dissentit, etiam exterior id eodem exprimat.

RESOL. XII.

An in contractu sponsalium valde apponatur pena persoluenda ab iniuste resciliente? Sed notatur iniuste rescilientem non teneri soluere penam ex pacto rescilienti impostam, si iam firmatus firmetur? Ex part. 3. tr. 4. Ref. 310. alias 311.

§. 1. Negatiuè communiter respondent Doctores, quos citant, & sequuntur Sanchez tom. 1. lib. 1. disp. 30. & Gurtierrez de matrim. cap. 17. docentes rescilientem etiam iniuste non teneri eam penam soluere. Probant id ex cap. penam 19. de spons. & l. Titia, ff. de verb. obligat. & l. mulier, C. de spons. vbi eiusmodi stipulationes dicuntur non obligare, quia matrimonia debent esse libera.

2. Sed ego puto cum Basilio Pontio de matrim. lib. 12. cap. 19. num. 8. & Coninch vbi infra, in sponsalibus licitè apponi posse penam iniuste rescilienti, tam iure ciuili, quam canonico, ut ipse Pontius reliquissimis rationibus totum hoc probat, ad quem remitto. Verùm propter iura supra citata, & maxime propter communem ferè Doctorem sententiam hæc probabilis est, ut notat Coninch de Sacram. disp. 23. dub. 5. concl. 2. num. 29. & Layman in Theol. moral. tract. 10. part. 1. cap. 10. num. 8. iniuste rescilientem non teneri soluere penam ex pacto rescilienti impostam, etiam si iuramento firmetur, ut tenet Sanchez disp. 31. num. 21. & alij contra Lessium lib. 2. cap. 17. dub. 7. numer. 56. & Molinam tom. 1. tract. 2. disp. 151. num. 22.

RESOL.